

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 145
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/11/2022
Ωρα κατάθεσης: 10:00'

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2022

Επίκαιρη Ερώτηση

Προς Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Παράνομη νομιμοποίηση «Συλλογής Στερν»

Η κύρωση συμφωνίας για την επιστροφή στην Ελλάδα, ιδιωτικής συλλογής εκατόν εξήντα μίας (161) αρχαιοτήτων του Κυκλαδικού Πολιτισμού, με νόμο που έφερε στη Βουλή τον Σεπτέμβριο η υπουργός Πολιτισμού, ξεσήκωσε θύελλες αντιδράσεων. Με αφορμή τα εν κρυπτώ εγκαίνια της έκθεσης 15 αντικειμένων από τις 161 αρχαιότητες της συλλογής Στερν στο ιδιωτικό Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης της Αθήνας, οι Σύλλογοι Ελλήνων Αρχαιολόγων και Εκτάκτων Αρχαιολόγων ο Ενιαίος Σύλλογος Υπαλλήλων ΥΠΠΟΑ, η Πανελλήνια Ένωση Συντηρητών Αρχαιοτήτων, το Πανελλήνιο Σωματείο Έκτακτου Προσωπικού ΥΠΠΟ και αναφέρουν σε κοινή τους ανακοίνωση ότι «τα αντικείμενα αυτά δεν έχουν ελεγχθεί με τη νόμιμη διαδικασία για το αν είναι αυθεντικά ή κίβδηλα, ούτε για το πώς βρέθηκαν από τις Κυκλάδες στη συλλογή ενός πολυεκατομμυριούχου στη Νέα Υόρκη». Την ίδια στιγμή όπου, σύμφωνα με στοιχεία που κατατέθηκαν στην Εισαγγελία Αρχαιοκαπηλίας πέντε ειδώλια της Συλλογής φαίνεται να προέρχονται από τις λαθρανασκαφές στο νησί της Κέρου.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται επίσης στην έρευνα του αρχαιολόγου Δρ Χρήστου Τσιρογιάννη, η οποία δημοσιεύτηκε την 1/10/2022 σχετικά με το ειδώλιο αριθμό 29 της Συλλογής Στερν, το οποίο περιλαμβάνεται στο αρχείο φωτογραφιών του καταδικασμένου για αρχαιοκαπηλία Μπεκίνα. Στην ανακοίνωση επισημαίνεται ακόμη ότι, η αναγνώριση της κατοχής των αρχαιοτήτων αυτών σε ένα Ινστιτούτο (HACI) στη διοίκηση του οποίου μετέχει ο γιος του Leonard Stern και ο οικονομικός διευθυντής των επιχειρήσεών του, αποτελεί έναν επιπλέον λόγο διερεύνησης της νομιμότητας της συγκεκριμένης «Συμφωνίας».

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, το θέμα της νομιμότητας απασχόλησε τη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠΠΟ, η οποία σημειώνει με έγγραφο της πως «...ανακύπτουν ζητήματα παράκαμψης των προβλεπόμενων από τον αρχαιολογικό νόμο διαδικασιών που συνιστούν ουσιώδεις παραλείψεις της διοίκησης. Ως προς τη νομιμότητα, σημειώνεται ότι πρόκειται για παραλείψεις νόμιμων οφειλομένων ενεργειών και ουσιώδους τύπου, καθώς αυτές προβλέπονται ρητώς από ειδικές διατάξεις. Οι σημαντικότερες εξ αυτών αφορούν τη διαδικασία περί άδειας κατοχής κινητών μνημείων και δανεισμού τους, οι οποίες φαίνεται να αγνοήθηκαν και

να υποκαταστάθηκαν από τη συναφθείσα συμφωνία». Γίνεται επίσης λόγος για παραλείψεις ως προς τον μακροχρόνιο δανεισμό και την έκθεση των μνημείων στο HACI και το MET σημειώνοντας πως «Δεν πληρούνται καμία διαδικασία του νόμου και δεν ακολουθήθηκε η νόμιμη διαδικασία»

Καθώς με τη εν λόγω Συμφωνία (Ν. 4968/2022) ανοίγεται ο δρόμος για συμφωνίες νομιμοποίησης συλλογών οι οποίες απαρτίζονται από αρχαιότητες αμφίβολης προέλευσης και κτηθείσες με αντιεπισημονικό τρόπο, υποσκάλπτοντας ταυτόχρονα την εθνική πολιτική για τον επαναπατρισμό αρχαιοτήτων με βάση τις διεθνείς συμβάσεις.

Ερωτάται η Υπουργός:

1. Βάσει ποιων εγγράφων των αρμόδιων ελληνικών υπηρεσιών προκύπτει η προέλευση και η αυθεντικότητα των 161 κινητών μνημείων και γιατί τα δήθεν «επαναπατρισθέντα» αντικείμενα κατευθύνθηκαν σε ιδιωτικά Μουσεία της Ελλάδας και του εξωτερικού και όχι σε ένα από τα δημόσια Μουσεία της χώρας;
2. Ζητήθηκε η συνδρομή των ιταλικών δικτυικών αρχών, όταν αποκαλύφθηκε πως το ειδώλιο αρ. 29 συμπεριλαμβανόταν στο αρχείο του αρχαιοκάπηλου Μπεκίνα; Έγιναν προσπάθειες διεθνούς διερεύνησης της υπόθεσης των κλεμμένων αρχαιοτήτων στο διάστημα των δύο ετών και πριν τη συμφωνία με την οικογένεια του συλλέκτη; Αν ναι, πώς πιστοποιείται κάτι τέτοιο;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κρίτων Αρσένης